

Langdistansebinding i norsk er logoforisk

Marit Julien

Det er kjent fra før at langdistansebinding av refleksive pronomen forekommer i norsk. Fenomenet har blitt kobla til logoforisitet, men det har også blitt hevda at langdistansebinding er mulig i visse ikke-logoforiske kontekster. I denne artikkelen argumenterer jeg for at langdistansebinding i norsk alltid er logoforisk, og at det samme gjelder for mellomdistansebinding. Det er bare lokal binding som ikke krever en logoforisk kontekst.

Jeg antar videre at i logoforiske kontekster blir relasjonen mellom en antesedent og et refleksivt pronomen formidla av en logoforisk operator, samt at setninger med rotegenskaper inneholder operatorer som representerer henholdsvis den virkelige eller implisitte taleren og den virkelige eller implisitte mottakeren. Disse operatorene gir opphav til dependanserelasjoner som i visse tilfeller krysser bindingsrelasjonene, med det resultatet at konstruksjonen blir lite akseptabel. Sammen med egenskapene hos det lokale subjektet kan disse dependanserelasjonene forklare mye av den variasjonen i akseptabilitet som en kan observere ved langdistansebinding i norsk.

Nøkkelord: langdistansebinding, logoforisitet, refleksive pronomen, partisipant-operatorer, V2.

1. Innledning

I denne artikkelen skal jeg ta for meg langdistansebinding, det vil si konstruksjoner der et refleksivt pronomen bindes av et element som befinner seg i en setning som er overordna den finitte setningen som inneholder det refleksive pronomenet. Vi ser et eksempel i (1), der det refleksive *seg* i *at*-setningen bindes av det overordna subjektet *de*.¹

---

1. Langdistansebinding blir gjerne sett som et arkaisk trekk i norsk (Moshagen & Trosterud 1990, Strahan 2003:174). Rögvaldsson (2007) påviste at langdistansebinding forekom i norrønt, og det er derfor trolig at den langdistansebindinga som vi finner i dagens norsk,

- (1) De_i venter på at andre skal gjøre jobben for seg_i.

I den lingvistiske litteraturen har langdistansebinding blitt kobla til logoforisitet (for eksempel i Clements 1975, Sells 1987, Pollard & Sag 1992). Logoforisitet kan, noe uformelt, sies å innebære at antesedenten, altså binderen, for det refleksive pronomenet refererer til den som sier, føler eller opplever det som setningen rapporterer om. Vi ser at dette stemmer for (1), og det har da også blitt hevda at det gjelder for skandinavisk langdistansebinding generelt (Maling 1984, Hellan 1988, Sigurdsson 1990, Moshagen & Trosterud 1990, Strahan 2003, 2011).

Lødrup (2009) mener derimot at langdistansebinding ikke alltid er avhengig av logoforisitet i norsk. Han viser til eksempler som de i (2) og (3) (Lødrup 2009: 117):

- (2) Det kan og se ut til at noen av informantene_i er preget av de særinteresser som gjelder for sine_i institutter.
- (3) Kristne er forskjellige, noen_i velger irrasjonelle slutninger som skader seg selv_i og andre.

Jeg vil derimot argumentere for at all ikke-lokal binding av refleksiver i norsk krever en logoforisk kontekst, og jeg vil videre vise at hvis vi antar, som mange har gjort tidligere, at logoforisk binding involverer en logoforisk operator som sitter i venstreperiferien til den setningen som inneholder det refleksive pronomenet, da kan vi også forklare en del av den variasjonen i akseptabilitet som vi kan se ved slik binding.

Artikkelen består av tre hoveddeler. I den første hoveddelen, avsnitt 2, presenteres logoforisitet samt noen begreper som blir relevante i den analysen som følger. I tillegg skisserer jeg distribusjonen av enkle og komplekse refleksiver i norsk. I avsnitt 3, som er den andre hoveddelen, argumenterer jeg for at ikke-lokal binding i norsk er logoforisk, og i avsnitt 4, den siste hoveddelen, tar jeg opp noen faktorer som påvirker akseptabiliteten av langdistansebinding i norsk, og jeg viser hvordan variasjonen i akseptabilitet kan utledes av min analyse.

---

er kontinuasjonen av tilsvarende konstruksjoner i norrønt. Hellan (1988), som er kanskje det mest kjente arbeidet om binding i norsk, beskriver en varietet som ikke tillater binding over finite setningsgrenser, noe som uttrykkes eksplisitt i den såkalte «tensed S-condition» (Hellan 1988: 84). Hellan noterer likevel at binding inn i komplementsetninger kan forekomme i uformelt språk (Hellan 1988: 85).

I avsnitt 5 tar jeg så for meg refleksiver i underordna subjekter. Denne bindingstypen behandles for seg fordi den er litt annerledes enn annen langdistansebinding. Avsnitt 6 sammenfatter og avslutter artikkelen.

2. Bakgrunn: Om logoforisitet, operatører og norske refleksiver

I dette bakgrunnsavsnittet skal jeg først, i 2.1, gjøre kort greie for hva logoforisitet vil si og nevne noen tester som kan brukes til å påvise logoforiske relasjoner. Deretter introduserer jeg logoforiske operatører i 2.2 og de beslekta partisipantoperatorene i 2.3. I 2.4 følger en kort gjennomgang av distribusjonen av enkle og komplekse refleksiver i norsk.

2.1 Logoforisitet

Diskusjonen om logoforisitet i den moderne lingvistiske litteraturen går tilbake til Hagège (1974), som introduserte termen *logoforisk pronomen* som betegnelse på en type pronomen som forekommer i visse språk og som utmerker seg ved at de obligatorisk refererer til den personen som er kilden til et utsagn eller et tankeinnhold som gjengis med et uttrykk som inneholder det logoforiske pronomenet. Eksempelet i (4), som er gjengitt i Sells (1987: 446), men henta fra Hagège (1974), illustrerer fenomenet. Språket er mundang (fra Tsjad/Kamerun), og vi ser at det logoforiske pronomenet ʒl , som er objekt i den underordna setningen, viser tilbake til subjektet for utsagnsverbet i den overordna setningen. Logoforiske pronomen er altså spesialiserte for denne funksjonen.

- (4) à_i fã mò ^ʔl̄ ʒl̄_i nē
 han si du se LOG Q
 ‘Han spurte om du så han.’

Seinere, siden Clements (1975), har termen logofor også blitt tatt i bruk for refleksive pronomen med en lignende funksjon, som *sig* i det (velkjente) islandske eksempelet i (5) (fra Maling 1984: 212):

- (5) Jón_i segir að María elski sig_i.

En systematisk redegjørelse for logoforisitet kom i Sells (1987). Sells argumenterer for at det fins tre ulike diskursrelaterte roller som antesedenten for et logoforisk element kan ha: 1) kilde («source»), 2) sjøl («self») og 3) perspektivsentrum («pivot»). Kilden står for ei ytring som det blir rapportert om, som *Max* i (6), mens sjølet typisk er en opplever knytta til et psykologisk predikat, som *Max* i (7). Et perspektivsentrum er derimot den personen som har det perspektivet som hendelsen rapporteres fra. Dette er illustrert i (8), der perspektivet ligger hos *Max*, fremst på grunn av verbet *came* i den underordna setningen.²

- (6) *Max_i said that Louise loved him_i.*
 (7) *That Louise ignored him_i distressed Max_i.*
 (8) *Max_i was reading when Maria came to visit him_i.*

Det foreligger enveis implikasjonsrelasjoner mellom de tre typene av logoforisitet: en kilde er nødvendigvis også så vel sjøl som perspektivsentrum, og et sjøl er også perspektivsentrum, mens det omvendte ikke er tilfelle.

En diagnostisk test for logoforisitet knytta til perspektiv ble lansert allerede av Kuno (1986): ekspressive uttrykk som ‘kjære’ vil knytte seg til den som perspektivet ligger hos. Vi ser dette i det japanske eksempelet i (9), som er gjengitt i Sells (1987: 466):

- (9) [Itosii Yosiko ga zibun_i o nikundeiru koto] ga
 kjære Yosiko NOM sjøl AKK hate at] NOM
 Mitiko_i o zetuboo e oiyatta.
 Mitiko AKK desperasjon til dreiv
 ‘At hennes kjære Yosiko hata henne, dreiv Mitiko til desperasjon.’

Ettersom alle logoforiske antesedenter er perspektivsentrum, uansett om de også er kilde og/eller sjøl, vil denne testen fungere for alle de tre typene av logoforisitet.

En annen test følger av den observasjonen at inanimate referenter ikke kan være perspektivsentrum (se for eksempel Reuland & Sigurjónsdóttir 1997,

2. Sells noterer at perspektiv her ligger nær det som Kuno & Kaburaki (1977) kaller *em-pati*.

Charnavel & Sportiche 2016). Antesedenten for en logoforisk anafor må dermed være animat, og hvis antesedenten er inanimat, da er ikke logoforisitet involvert i relasjonen mellom antesedenten og anaforen.

2.2 Logoforiske operatører

I formelle analyser av logoforiske pronomen er det nå vanlig å anta at de er bundet av en operator i venstreperiferien i den setningen som de inngår i, slik at denne operatoren formidler relasjonen mellom det logoforiske pronomenet og antesedenten. Denne analysen ble lansert av Koopman & Sportiche (1989), og den har seinere blitt videreutvikla, blant annet i Varlokosta & Hornstein (1993) og Speas (2004). Den har dessuten blitt utvida til å gjelde også refleksive pronomen med logoforisk funksjon. Det kanskje fremste eksempelet på dette er Sundaesan (2012). Sundaesan knytter logoforisiteten til andre trekk, og argumenterer for at mange konstituenten, i det minste visse CP-er, PP-er og DP-er, har en operator i sin venstreperiferi (nærmere bestemt en spesifiserer for en funksjonell projeksjon i venstre kant av konstituenten) som inneholder koordinater knytta til tid, sted, verden og/eller tankeinnhold hos en referent som perspektivet ligger hos.

Ettersom det er logoforisiteten jeg er interessert i her, vil jeg betegne den relevante operatoren som Log. Det islandske eksempelet i (5) kan da presenteres som i (5'):

(5') Jón_i segir að Log_i Maria elski sig_i.

Som antyda her, antar jeg at Log sitter i venstreperiferien i den underordna setningen, men under subjunksjonen. I eksempelet er Log koindeksert med det overordna subjektet *Jón* og er den egentlige binderen av det refleksive pronomenet *sig*. Bindingsrelasjonen er altså i en viss forstand lokal. Tilsvarende gjelder for alle logoforiske bindingsrelasjoner.

2.3 Partisipantoperatører

En idé som er beslekta med idéen om logoforiske operatører, finner vi i Sigurðsson (2004, 2011). Kort fortalt mener Sigurðsson at venstreperiferien i finitte setninger inneholder det han kaller «C/edge linkers», som er ikke-uttalte syntaktiske elementer med trekk knytta til henholdsvis taler/avsender og tilhører/mottaker, pluss eventuelt et element knytta til setningens tema. Jeg velger å kalle disse *partisipantoperatører*. Operatoren Λ_A har et trekk som identifiserer den logoforiske agenten, altså taleren, mens operatoren Λ_p har et trekk

som identifiserer den logoforiske pasiensens, altså mottakeren. Operatorene søker nedover i setningen etter argumenter med kompatible trekk og fastsetter trekkverdier på disse. Et argument i første person får verdien $[+\Lambda_A]$, mens et argument i andre person får verdien $[+\Lambda_p]$. Partisipantoperatorene kan sjøl få sin verdi fra konteksten eller fra elementer høyere opp i den syntaktiske strukturen.

Et eksempel vil forhåpentligvis gjøre dette klarere. I (10a) ser vi et engelsk eksempel som involverer direkte tale, og i (10b) vises partisipantoperatorene og relasjonene mellom disse og de ulike argumentene (eksempel fra Sigurdsson 2011: 283).

- (10) a. He said to Mary, “I will help you.”
 b. $[_{CP} \dots \Lambda_{Ai} \dots \Lambda_{pj} \dots he_k \dots Mary_l \dots [_{CP} \dots \Lambda_{Ak} \dots \Lambda_{pl} \dots I_k \dots you_l \dots]]]]$

Operatorene Λ_A og Λ_p i den overordna setningen får verdiene sine fra konteksten, og de representerer dermed henholdsvis taleren og mottakeren i talesituasjonen. Argumentene *he* og *Mary* i den overordna setningen er ikke koindeksert med noen operator, ettersom ingen av dem er identisk med taler eller mottaker. Derimot vil *he* være koindeksert med Λ_A i den underordna setningen, mens *Mary* er koindeksert med Λ_p i den underordna setningen. Partisipantoperatorene i den underordna setningen fastsetter så verdiene på de deiktiske pronomenene *I* og *you*, som er argumenter i den samme setningen, med det resultatet at *I* er koreferensiell med *he* mens *you* er koreferensiell med *Mary*. Den implisitte taleren og mottakeren i den underordna setningen er dermed ikke identisk med den faktiske taleren og mottakeren i talesituasjonen. Dette kalles *indeksikalt skifte*.

Sigurdsson (2011) mener altså at partisipantoperatorene er å finne i alle finitte setninger. Julien (2015a) argumenterer mot dette ved å vise til det faktum at underordna V2-setninger i norsk tillater indeksikalt skifte mens underordna ikke-V2-setninger ikke gjør det. Eksempelene i (11), fra Julien (2015a: 140), illustrerer dette. I (11a) har den underordna setningen ikke-V2, og vi ser at pronomenet *du*, som er subjekt i den underordna setningen, må referere til mottakeren i den aktuelle talesituasjonen. I (11b), hvor den underordna setningen har V2, kan subjektet *du* tolkes på to måter – det kan enten referere til mottakeren, som i (11a), eller det kan referere til taleren, som var mottaker i den talesituasjonen som taleren rapporterer om.

- (11) a. Ho sa til meg at du ikkje kan gjera dette aleine. [du = mottaker]
 b. Ho sa til meg at du kan ikkje gjera dette aleine. [du = taler eller mottaker]

Hvis indeksikalt skifte er avhengig av partisipantoperatorer i den underordna setningen, tyder kontrasten mellom (11a) og (11b) på at det fins partisipantoperatorer i den underordna setningen i (11b), men ikke i den underordna setningen i (11a). Min konklusjon blir at partisipantoperatorer bare er å finne i setninger med rotgenskaper, som for norsk vil si hovedsetninger og underordna V2-setninger.

2.4 Enkle og komplekse refleksiver i norsk

Før vi går videre, må vi kort se på distribusjonen av den enkle refleksiven *seg* og den komplekse refleksiven *seg sjøl* i norsk. Hellan (1988) hevda at mens *seg sjøl* må bindes av et element som er et argument for det samme predikatet, som demonstrert i (12), så kan *seg* opptre i slik binding bare når det står til et inherent refleksivt verb, som (13) viser.

- (12) a. Ella_i elsker seg sjøl_i.
 b. * Ella_i gjorde meg glad i seg sjøl_i.
- (13) a. * Ella_i elsker seg_i.
 b. Ella_i angrer seg_i.

Samargumentkravet gjør likevel ikke fullstendig greie for bruken av *seg*. Lødrup (2007) viste at *seg* krever det han kalte en fysisk kontekst, det vil si en kontekst der kroppen til referenten er involvert, som i (14a).³ Når konteksten ikke er fysisk, som i (14b), må *seg sjøl* brukes.

- (14) a. Jon_i følte noe nær seg_i.
 b. Jon_i ringte angående seg *(sjøl)_i.

I alle eksemplene over inngår refleksiven og antesedenten i den samme setningen. Vi har altså det som gjerne kalles lokal binding. I (15) kommer så et eksempel der *seg* er objekt i en infinitivsfrase, men bindes av det overordna

3. Busterud (2014) argumenterer for at det *seg* som opptre med inherent refleksive verb, er et annet *seg* enn det som opptre i andre tilfeller. Dette kommer jeg ikke til å gå nærmere inn på her.

subjektet *Peter*. Slik binding, der reflexsiven inngår i en infinitt setning mens antesedenten er utafør denne, kalles mellomdistansebinding, etter Reuland & Koster (1991).

(15) Peter_i ba Anne_k om å PRO_k hjelpe seg_{i/*k}.

Jeg har også indikert i (15) at det ikke fungerer så godt her å la *seg* bindes av subjektet for infinitiven, som jeg har angitt som PRO (og som her er kontrollert av det overordna objektet *Anne*).⁴ Men hvis *seg* blir erstatta av *seg sjøl*, som i (16), er lokal binding det foretrukne:

(16) Peter_i ba Anne_k om å PRO_k hjelpe seg sjøl_{*i/k}.

Dette stemmer godt med tidligere observasjoner av at ikke-lokal binding involverer enkle reflexsiver heller enn komplekse reflexsiver (se f.eks. Pica 1987, Hellan 1988, Hestvik 1990).

Går vi tilbake til det eksempelet på langdistansebinding, det vil si binding over finitt setningsgrense, som jeg ga i (1) i innledninga, så involverte også dette den enkle reflexsiven *seg*:

(1) De_i venter på at andre skal gjøre jobben for seg_i.

Bytter vi ut *seg* med *seg sjøl* her, blir det vanskeligere å få ei tolkning der det overordna subjektet *de* er antesedent. I stedet er det nå det underordna subjektet *andre* som er den foretrukne antesedenten – se (17):

(17) De_i venter på at andre_j skal gjøre jobben for seg sjøl_{*i/j}.

Den komplekse reflexsiven *seg sjøl* er likevel ikke helt utelukka i ikke-lokal binding. Lødrup (2009: 122) noterer at komplekse reflexsiver kan opptre i ikke-lokal binding når den mer lokale potensielle binderen er inanimat, som *det* i eksempelet jeg gjengir i (18):

(18) Hun trodde hun_i gjorde det som var best for seg selv_i.

---

4. Jeg følger Johnson & Vikner (1994) og antar at infinitivmerket er lokalisert i C–domenet – men se Faarlund (2015) for ei drøfting av den muligheten at infinitivmerket kommer fra T.

Han viser videre til Safir (1997), som påpekte at komplekse refleksiver ofte kan ha en fjernere antesedent i kontekster med det han kalte *likhetspredikat* («similarity predicates»). I (19), som er en lett modifisert versjon av et eksempelpar i Safir (1997: 356), ser vi at langdistansebinding av *himsel*f går fint når predikatet i den underordna setningen er *like*, som altså er et likhetspredikat, men ikke når predikatet er *angry*, som ikke er noe likhetspredikat.⁵

- (19) a. Otto_i admits that Mary is rather like himself_i.
 b. Otto_i admits that Mary is angry to him_i/*himsel

Lødrup (2009: 131 fn.1) gir så et norsk eksempel med et likhetspredikat. Dette er gjengitt i (20):

- (20) Alle borgere_i ... må ha vilje og evne til å inkludere andre som er forskjellige fra seg selv_i.

Jeg vil legge til her at mitt inntrykk er at langdistansebinding av *seg sjøl* over en animat potensiell binder er særlig vanlig i sammenligningskonstruksjoner. I (21) viser jeg et lite utvalg av de eksemplene på dette jeg fant ved et søk i korpuset NoWaC (Guevara 2010):⁶

- (21) a. Hovedpersonen_i synes ikke broren er like sympatisk som seg selv_i.
 b. Guttungen_i er 10 år og har fått en fisk som er like stor som seg selv_i.
 c. Warren Buffett_i donerer milliarder til den eneste som er rikere enn seg selv_i.
 d. Man_i vil alltid møte folk som er flinkere enn seg selv_i.

Hovedpoenget med denne korte gjennomgangen var likevel å vise at *seg* ikke alltid kan knyttes til en lokal binder. I visse tilfeller kan dette få den konsekvensen at en setning enten må avvises som ugrammatisk eller tolkes med langdistansebinding.

5. Safir (1997: 356) nevner flere engelske likhetspredikat: *like, unlike, similar to, different from, identical to, such as*. Han viser videre at det han kaller *utelukkelsespredikat* («exclusion predicates»), som *apart from, but, rather than, except, save, besides, other than, in addition to, including, excluding*, har de samme egenskapene som likhetspredikat.

6. Søkestrengen var <ORDKLASSE: ADJEKTIV + ORD: som/enn + ORD: seg>.

3. Logoforisitet i norske bindingsrelasjoner

Jeg vil nå gå over til å se på den rollen logoforisiteten spiller i bindingsrelasjoner i norsk. Vi kan begynne med å slå fast at lokal binding ikke krever at konteksten er logoforisk. Det ser vi av det faktum at antesedenten i lokale bindingsrelasjoner utmerket godt kan være inanimat. Jeg viser dette i (22a) for det ikke-possessive *seg* og i (22b) for det possessive *sin*. Det er imidlertid ikke umulig for antesedenten i en lokal bindingsrelasjon å være et perspektivsentrum, som i (22c).

- (22) a. Vinden_i fører med seg_i forurensning fra sørligere breddegrader.
 b. Skipet_i kan snu rundt sin_i egen akse.
 c. Lise_i savner sin_i kjære bamse.

Når bindingsrelasjonen ikke er lokal, stiller det seg imidlertid annerledes. La oss først se på (23), som er et eksempel med mellomdistansebinding:

- (23) De_i trenger noen_k til å PRO_k hjelpe seg_i.

I en nettbasert spørreundersøkelse, som jeg her vil kalle hovedundersøkelsen, der 220 norsktalende respondenter bedømte setninger med ulike bindingsrelasjoner, var det 199, eller 90,5 %, som bedømte (23) som «helt grei». ⁷ En klar majoritet av de norsktalende aksepterer altså denne typen binding – så lenge antesedenten er animat. Setter vi inn en inanimat antesedent i stedet, som i (24), blir det derimot vanskelig å bruke et refleksivt pronomen som objekt i infinitivfrasen: ⁸

- (24) Skolen_i trenger noen_k til å PRO_k drive den_i/*seg_i.

Dette indikerer at bindingsrelasjonen i (23) er logoforisk – det overordna subjektet *de* er et perspektivsentrum, og dette lisensierer det refleksive underordna objektet.

7. Respondentene bedømte 65 setninger som ble presentert skriftlig på bokmål, men de ble bedt om å bedømme setningene som de ville bli uttalt i deres egen dialekt. For å redusere risikoen for at eksemplene skulle avvise av leksikalske grunner, prøvde jeg i størst mulig utstrekning å velge ord som er vanlige over hele landet. Tre bedømminger var mulige: «Denne setningen er helt grei», «Denne setningen er litt rar», eller «Denne setningen høres helt feil ut for meg».

8. Jeg har bare undersøkt dette uformelt, ved å be en del norsktalende bedømme (23) og (24).

Om vi antar at logoforisk binding alltid involverer en Log operator, betyr dette for norsk at Log kan være til stede i venstreperiferien av infinitivsfraser, som vist i (23').

(23') De_i trenger noen_k til Log_i å PRO_k hjelpe seg_{i/*k}.

Ettersom *hjelpe* ikke er noe inherent refleksivt verb, og konteksten ikke er fysisk, kan ikke det refleksive pronomenet *seg* bindes av subjektet PRO her. Det kan derimot bindes av den logoforiske operatoren Log, som ikke er argument til det samme predikatet som *seg*, og ettersom Log er koreferensiell med det overordna subjektet *de*, blir resultatet at *de* er antesedent for *seg*.

Konstruksjonen i (23) er en kontrollkonstruksjon, der subjektet i infinitivsfrasen er et PRO som er kontrollert av et ledd i den overordna setningen. Et refleksivt element i infinitivsfrasen kan da bindes av et høyere subjekt bare hvis konteksten er logoforisk, og konsekvensen er at det høyere subjektet må være animat. Dette fins imidlertid også konstruksjoner der et inanimat subjekt kan være antesedent for et refleksivt pronomen i en underordna infinitivsfrase. Et eksempel på dette ser vi i (25), der det overordna inanimate subjektet *vinden* er antesedent for det refleksive *seg* i infinitivsfrasen:

(25) Vinden_i ser ut til å t_i legge seg_i.

Forklaringa er (sjølsagt) at dette er en løftingskonstruksjon, noe som innebærer at subjektet *vinden* har flytta fra infinitivsfrasen til den overordna setningen, slik at det refleksive *seg* egentlig bindes av sporet av subjektet – altså lokalt.

Men som jeg nevnte i innledninga, mener Lødrup (2009) at langdistansebinding i norsk ikke alltid er avhengig av logoforisitet. Nærmere bestemt sier han at langdistansebinding er mulig i ikke-logoforiske kontekster når den mer lokale potensielle binderen har liten prominens – og liten prominens vil si at leddet er indefinit og/eller inanimat og har ei tematisk rolle langt nede i det tematiske hierarkiet.⁹ Jeg vil hevde at dette ikke stemmer, og at logoforisitet er relevant for all ikke-lokal binding i norsk.

Først skal vi se at vi også i norsk kan bruke ord som *kjære* til å påvise at konteksten er logoforisk. Vi begynner med et typisk eksempel på ikke-lokal

9. Lødrup (2009) sier ikke eksplisitt hvordan han tenker seg det tematiske hierarkiet, noe som hadde vært ønskelig, ettersom mange versjoner har vært foreslått. De har likevel det til felles at tema og patiens, og ofte også lokasjon og mål for bevegelse, er plassert langt ned.

binding, (26a), der antesedenten ikke bare er perspektivsentrum, men også kilde (og sjøl) (eksempel (26a) er eksempel (14) i Strahan 2003). I (27b) ser vi at logoforisiteten kan påvises ved hjelp av *kjære*:

- (26) a. Trond_i ba oss_k PRO_k hjelpe moren sin_i.
 b. Trond_i ba oss_k PRO_k hjelpe si_i kjære mor.

Det er klart her at *kjære* i (26b) hører til Tronds perspektiv, og at *Trond* har alle de rollene som er knytta til logoforiske antesedenter.

I (27) kan det refleksive *sin* bindes av objektet *boka*, men vi kan ikke sette inn *kjære* i den posisjonen jeg har antyda her.

- (27) Liv satte boka_i på sin_i (*kjære) plass.

Grunnen er at *kjære* da må inngå i perspektivet til antesedenten for refleksiven. Det kan ikke høre til perspektivet til subjektet *Liv*, ettersom subjektet ikke er antesedent. Men antesedenten er det inanimate *boka*, som ikke kan være noe perspektivsentrum, og konsekvensen blir at *kjære* ikke kan stå her i det hele tatt. *Kjære* krever altså at relasjonen mellom refleksiv og antesedent er logoforisk.

I det eksempelet som ble gitt i (2), og som ifølge Lødrup (2009) viser ikke-logoforisk langdistansebinding, går det derimot fint å sette inn *kjære*, som (28) viser:

- (28) Det kan og se ut til at noen av informantene_i er preget av de særinteresser som gjelder for sine_i kjære institutter.

Konklusjonen blir dermed at eksempelet faktisk involverer logoforisk binding. Subjektet i *at*-setningen, *noen av informantene*, er et perspektivsentrum og i tillegg antesedent for det refleksive *sine* i relativsetningen.

Mer generelt vil jeg konkludere med at all ikke-lokal binding i norsk er logoforisk.¹⁰ Det innebærer at ikke-lokal binding alltid involverer en animat

10. Stausland Johnsen (2009) viser at i Østfold-dialekten er langdistansebinding ikke akseptabelt når det overordna verbet er et yringsverb eller et psykologisk verb, men det går derimot ganske bra når det overordna verbet er et sanseverb (inkludert *drømme*). Han demonstrerer kontrasten med eksempler som disse:

- (i) a. * Reven_i sa/trudde/frykta at noen jakta på seg_i.
 b. ? Reven_i hørte/så/lukta/drømte at noen jakta på seg_i.

antesedent. Det er da også slående at de eksemplene på ikke-lokal binding i norsk som forekommer i litteraturen, alle har en animat antesedent (se for eksempel Strahan 2003). Og prøver en å konstruere eksempler med en inanimat antesedent, vil en oppdage at de fleste matrisepredikatene som opptrer i ikke-lokal binding, krever et animat subjekt. I (24) har vi riktignok et eksempel med et inanimat subjekt i den overordna setningen, men dette eksempelet var det nesten ingen som aksepterte, og de få som gjorde det, tenkte seg at *skolen* betegna ei gruppe mennesker. De tolka altså antesedenten som animat. Det er generelt vanskelig å påvise at noe ikke forekommer, men jeg vil likevel inntil videre trekke den konklusjonen at ikke-lokal binding i norsk krever en animat antesedent.

4 Faktorer som påvirker akseptabiliteten av langdistansebinding i norsk

Med de foregående avsnittene som bakgrunn vil jeg nå gå over til å se på noen faktorer som påvirker akseptabiliteten av langdistansebinding i norsk – først prominensen til det lokale subjektet i 4.1, deretter V2 i den underordna setningen i 4.2, så underordna subjekter i første eller andre person i 4.3, og til slutt flere setningsgrenser mellom antesedent og reflektivt pronomen i 4.4. Vi skal se at den observerte variasjonen i akseptabilitet kan forklares om vi antar at alle ikke-lokale bindingsrelasjoner involverer en logoforisk operator, mens partisipantoperatører bare opptrer i V2-setninger.

4.1 Det lokale subjektets prominens

Vi skal først se på prominensen hos de mer lokale subjektene i langdistansebinding – de som er potensielle bindere, men ikke faktiske bindere. Dette ble behandla av Lødrup (2009), som observerte at langdistansebinding ofte blir

---

Stausland Johnsen mener at dette betyr at langdistansebinding ikke er logoforisk i denne dialekten. Jeg vil derimot peke på at mønsteret i (i) kan forklares ved hjelp av det hierarkiet som Sells (1987) setter opp, kilde > sjøl > perspektivsentrum. Det som er utelukka i denne dialekten, er langdistansebinding der antesedenten er kilde eller sjøl, mens det går fint når antesedenten bare er et perspektivsentrum. Vi skal notere at hos Sells skal perspektivsentrum (*pivot*) tolkes fysisk og konkret, noe som er mulig i (ib) – bare den som inntar revens posisjon, kan høre, se og lukte det reven hører, ser og lukter. Når det gjelder *drømme*, så noterer Stausland Johnsen at dette verbet ofte slutter seg til sanseverba i ulike grammatiske sammenhenger (Stausland Johnsen 2009:105 fn. 1).

akseptert i norsk hvis subjektet i den underordna setningen er et ekspletivt *det*, som i (29) (jf. Lødrup 2009: 116).¹¹

(29) Plutselig hørte han_i at det kom en mann bak seg_i.

Det samme gjelder når det underordna subjektet har liten prominens, som vil si at det er indefinitt og/eller inanimat og har ei tematisk rolle langt nede i det tematiske hierarkiet, som i (30) (jf. Lødrup 2009: 128).¹²

(30) De_i venter på at andre skal gjøre jobben for seg_i.

Lødrup (2009) noterte dessuten at når det underordna subjektet har liten prominens, er binding inn i relativsetninger også nokså vanlig. Vi ser et eksempel i (31) (fra Lødrup 2009: 112):

(31) Hun_i fortjener å ha noen som er glad i seg_i.

Her er det indefinitte pronomenet *noen* korrelat for relativsetningen, og ettersom det er subjektet som er relativisert, får det ikke-uttrykte subjektet i relativsetningen den samme referansen som *noen*. Det er altså dette ikke-uttrykte subjektet som er den lokale potensielle binderen. Det er typisk for binding inn i relativsetninger at korrelatet er en indefinitt kvantifiserer, ofte med ikke-spesifikk referanse (Lødrup 2009: 115).¹³

At binding over potensielle bindere med liten prominens er relativt akseptabelt i norsk, blir også bekrefta i den spørreundersøkelsen som jeg nevnte over. I tabell 1 viser jeg bedømminga av to eksempler med binding over et indefinitt subjekt i en komplementsetning, i (32) og (33), og av to eksempler med binding

11. Binding over ekspletive subjekter er også nevnt i Aass (1979: 315).

12. Fenomenet er også kjent fra andre språk, og det har vært diskutert i den lingvistiske litteraturen. Lødrup (2009) nevner Pollard & Sag (1994), Xue, Pollard & Sag (1994), Pan (1998) og Asudeh (2000).

13. Det at binding inn i relativsetninger er mulig i norsk (og i svensk og dansk), henger trolig sammen med det faktum at relativsetninger i fastlandsskandinavisk ikke er syntaktiske øyer. Så vel argumenter som adjunkter kan flyttes ut av dem (se Engdahl 1997, Lindahl 2017). Islandsk, som ellers er berømt for å ha langdistansebinding, tillater verken binding inn i relativsetninger (Strahan 2011) eller flytting ut av dem (Maling & Zaenen 1982). Dette indikerer at binding og utflytting henger sammen. Færøysk ser ut til å innta en mellomposisjon, ettersom binding inn i relativsetninger er akseptert (Strahan 2011) men ikke flytting ut av dem (Engdahl 1997).

inn i relativsetning over et indefinitt korrelat, i (34) og (35). (Legg merke til at (33) har stor likhet med (30), mens (35) er identisk med (31)).

Tabell 1: Bedømming av binding over indefinitte subjekter (hovedundersøkelsen)

	ok	?	*
(32) Hun _i føler at noe mangler i livet sitt _i .	55,5 %	28,6 %	15,9 %
(33) De _i venter på at noen skal gjøre jobben for seg _i .	39,1 %	29,5 %	31,4 %
(34) Han _i trenger noen som kan hjelpe seg _i .	49,1 %	23,2 %	27,7 %
(35) Hun _i fortjener å ha noen som er glad i seg _i .	46,4 %	29,5 %	24,1 %

Vi ser at en betydelig andel av respondentene bedømte disse setningene som «helt greie». En kan likevel ikke si, som Lødrup (2009) gjør, at de generelt blir akseptert, ettersom ikke så helt få respondenter stiller seg tvilende eller avviser dem helt.

Ei lita stikkprøve tyder videre på at binding over et ekspletivt subjekt aksepteres av flere enn binding over et indefinitt korrelat. Av 535 norsktalende som bedømte eksemplene i (36) og (37), presentert for dem i et nettforum,¹⁴ var det 210 som mente at (36), med binding over et ekspletivt lokalt subjekt, var bedre enn (37), med binding over et indefinitt korrelat. Til sammenligning var det 71 som mente at (37) var bedre enn (36), mens 251 av respondentene mente at de to var like gode (eller dårlige).

(36) Hun_i lurur på hvordan det går med hunden sin_i.

(37) De_i trenger noen som kan hjelpe seg_i.

Binding over subjekter som er animate og defintitte, og som altså har høy prominens i Lødrups (2009) terminologi, er mye mindre akseptert i norsk enn binding over subjekter med liten prominens. Data som viser dette, henter jeg fra en annen spørreundersøkelse. Også denne var nettbasert, og lagt opp på samme måte som hovedundersøkelsen, men til forskjell fra hovedundersøkelsen ble den distribuert mer selektivt, ettersom jeg ville rekruttere respondenter fra Midt-Norge, den landsdelen der langdistansebinding er mest akseptert og brukt (se (se Julien 2015 b,c). Totalt var det 93 respondenter som deltok i denne

14. Nettforumet var Språkspalta, ei diskusjonsgruppe i Facebook.

undersøkelsen, og av disse var 60 fra Midt-Norge. Jeg kaller derfor denne undersøkelsen Midt-Norge-undersøkelsen.¹⁵

I tabell 2 viser jeg først, i (38) og (39), bedømminga av binding over *noen* i Midt-Norge-undersøkelsen. Vi ser at akseptabiliteten her ligger litt høyere enn i hovedundersøkelsen, noe som var venta. Bedømminga av eksemplene i (40) og (41), med binding over de definnitte pronomenene *de* og *han*, er likevel nokså negativ. Det er bare et lite mindretall som aksepterer dem.¹⁶ Observasjonen i Lødrup (2009) av at egenskapene hos det lokale subjektet i høg grad påvirker akseptabiliteten av langdistansebinding, ser altså ut til å stemme.

Tabell 2: Bedømming av binding over indefinnitte og definnitte subjekter (Midt-Norge-undersøkelsen)

	ok	?	*
(38) De _i venter på at noen skal gjøre jobben for seg _i .	50,0 %	24,5 %	25,5 %
(39) De _i trenger noen som kan hjelpe seg _i .	68,8 %	18,3 %	12,9 %
(40) Hun _i ville at de skulle bli med seg _i inn.	13,9 %	23,4 %	62,8 %
(41) Hun _i trodde at han var sint på seg _i .	13,8 %	18,1 %	68,1 %

Vi kan også legge merke til at subjektene i *at*-setningene ikke er gode bindere for refleksivene her. I (40) vil lokal binding gi ei lite plausibel tolkning, og i (41) vil lokal binding helst kreve at refleksiven er kompleks, ettersom konteksten ikke er fysisk. Dermed blir eksemplene avvist av dem som ikke godtar dem med langdistansebinding.

Hvis logoforiske bindingsrelasjoner involverer logoforiske operatoren, som jeg antar, kan effekten av egenskapene hos det underordna subjektet sees som resultatet av en konkurranse mellom den logoforiske operatoren og det underordna subjektet om å være den foretrukne binderen. Se på eksemplene under, der den logoforiske operatoren er satt inn i (38) og (41).

15. Denne undersøkelsen er beskrevet nærmere i Julien (2015b, 2015c).

16. Aksepten for (40) og (41) ligger nær den bedømminga som Strahan (2003) rapporterer av lignende eksempler. Det av hennes eksempler med binding inn i finitt setning, over definnitt subjekt, som ble mest positivt bedømt, ble akseptert av 21 % av respondentene. De øvrige eksemplene lå under dette. Det var for øvrig prominente lokale subjekter i alle Strahans eksempler på langdistansebinding, uten at egenskapene til disse subjektene blir diskutert.

(38') De_i venter på at Log_i $noen_j$ skal gjøre jobben for seg_i .

(41') Hun_i trodde at Log_i han_j var sint på seg_i .

Når den underordna setningen har et indefinitt subjekt, kan Log binde refleksiven, og ettersom Log i sin tur er bundet av det overordna subjektet, blir resultatet det som deskriptivt kalles langdistansebinding. Er subjektet i den underordna setningen derimot definitt, gjør det definitte trekket tydeligvis subjektet til en mer foretrukket binder enn Log, slik at subjektet blokkerer relasjonen mellom Log og refleksiven. Temaet er imidlertid ikke uttømt med dette, og det kan undersøkes videre.

4.2 Binding inn i underordna V2-setninger

Akseptabiliteten av langdistansebinding i norsk blir også påvirket av V2 i den underordna setningen. Vi skal i denne sammenhengen først notere at underordna V2 i seg sjøl reduserer akseptabiliteten for en del talere. Dataene her kommer fra hovedundersøkelsen. Bedømminga av de eksemplene som er mest relevante, vises i tabell 3.

	ok	?	*
(42) De_i forstår at andre ikke kan gjøre jobben for dem_i .	95,9 %	3,2 %	0,9 %
(43) De_i forstår at andre ikke kan gjøre jobben for seg_i .	49,5 %	24,1 %	26,4 %
(44) De_i forstår at andre kan ikke gjøre jobben for dem_i .	54,5 %	30,9 %	14,5 %
(45) De_i forstår at andre kan ikke gjøre jobben for seg_i .	22,7 %	33,2%	44,1 %

Tabell 3: Bedømming av binding inn i leddsetning med og uten V2, over indefinitt subjekt (hovedundersøkelsen)

Eksempel (42), som involverer en *at*-setning uten V2 og uten refleksivt pronomen, men med et ikke-refleksivt *dem* som er ment å være koreferensielt med det overordna subjektet *de*, ble akseptert av så godt som alle respondentene. I eksempel (43) er så det ikke-refleksive *dem* erstatta av det refleksive *seg*, slik at vi får langdistansebinding, og i (44) har *at*-setningen fått V2-leddstilling mens *dem* er beholdt. Vi ser at disse to modifikasjonene, langdistansebinding og underordna V2, har tilnærma den samme effekten på ak-

septabiliteten – omkring halvparten av respondentene aksepterer dem. Men om de opptrer sammen, som i eksempel (45), da synker akseptabiliteten enda mer.

I hovedundersøkelsen inngikk også eksempler med topikalisert objekt og indefinitt subjekt i den underordna setningen, med og uten langdistansebinding. Eksemplene, sammen med respondentenes bedømming av dem, vises i tabell 4.

Tabell 4: Bedømming av binding over topikalisert objekt (hovedundersøkelsen)

	ok	?	*
(46) De _i må forstå at denne jobben kan ikke andre gjøre for dem _i .	77,7 %	15,0 %	7,3 %
(47) De _i må forstå at denne jobben kan ikke andre gjøre for seg _i .	4,1%	23,6 %	72,3 %

Om vi sammenligner bedømminga av eksempel (46) med bedømminga av eksempel (44), ser vi at disse respondentene er klart mer positive til underordna V2-setninger med topikalisert objekt enn til underordna V2-setninger som er subjektinitialer. Dette stemmer med det som Bentzen (2014) finner i Nordisk syntaksdatabase (databasen er beskrevet i Lindstad m. fl. 2009). Kontrasten mellom bedømminga av (44) og bedømminga av (46) reflekterer altså en generell tendens i norsk. Men slående nok blir reaksjonene annerledes når underordna V2 blir kombinert med langdistansebinding. Da får eksempelet med et topikalisert objekt i den underordna setningen, (47), ei mye mer negativ bedømming enn eksempelet med subjektinitial underordna V2, (45).

Langdistansebinding over et topikalisert objekt ble også tatt opp i en oppfølgende undersøkelse i form av individuelle intervjuer med 23 norsktalende respondenter, alle fra Midt-Norge.¹⁷ Respondentene ble bedt om å gjenta hver setning på sin egen dialekt og deretter bedømme den. De relevante resultatene vises i tabell 5. Jeg gir her de absolutte tallene i stedet for prosenter, ettersom jeg tror det blir mer oversiktlig.

17. Respondentene var fra Surnadal, Rindal, Orkdal og Stjørdal. Intervjuene ble gjennomført med økonomisk støtte fra Letterstedtska föreningen og fra Birgit och Gad Rausing's stiftelse.

Tabell 5: Bedømming av binding over topikalisert objekt (intervjuene)

	ok	?	*
(48) De _i mente at ingen annen kunne gjøre denne jobben for dem _i .	20	1	2
(49) De _i mente at denne jobben kunne ingen annen gjøre for dem _i .	22	0	1
(50) De _i mente at ingen annen kunne gjøre denne jobben for seg _i .	12	3	8
(51) De _i mente at denne jobben kunne ingen annen gjøre for seg _i .	4	1	18

Vi ser at 20 av de 23 aksepterte (48), som har en underordna setning uten refluksiver og uten V2, og med subjektet som første ledd. En respondent gjentok (48) med utbryting i den underordna setningen, noe jeg har regna som avvisning, mens to foretrakk refluksivt pronomeren i stedet for det ikke-refleksive *dem*. Det tilsvarende eksempelet med topikalisering av objektet i den underordna setningen, vist i (49), ble akseptert av 22. Med et refluksivt pronomeren i den underordna setningen blir bedømmingene helt annerledes. Eksempelet i (50), som i likhet med (48) har subjektet initialt i den underordna setningen, blir akseptert av 12, altså av halvparten av respondentene, mens (51), som i likhet med (49) har et topikalisert objekt i den underordna setningen, blir akseptert av 4 og klart avvist av 18.¹⁸ Binding over et topikalisert objekt blir altså avvist av mange som ellers aksepterer langdistansebinding.

Den effekten som underordna V2 har på bedømminga av langdistansebinding, kan forklares om vi antar, som jeg argumenterte for i 2.3, at underordna V2-setninger inneholder partisipantoperatorer. For sammenligningas skyld ser vi først på (43'), der jeg viser hvilke operatorer som er til stede i (43), som har binding inn i en underordna setning uten V2, samt relasjonen mellom dem.

(43') [$\text{Top}_i \Lambda_{A_j} \Lambda_{P_k} de_i$ forstår [at Log_i andre ikke kan gjøre jobben for seg_i]]

Her er det bare den overordna setningen som har partisipantoperatorer, og av disse er det bare Top som har en relasjon til et annet syntaktisk element. Λ_A og Λ_P får sin referanse fra konteksten, men er ikke koindeksert med andre element i setningen. Top er koindeksert med subjektet i den overordna setningen, *de*. Subjektet er sin tur koindeksert med Log i den underordna setningen, som

18. Dette inkluderer to respondenter som ikke klarte å gjenta eksempelet riktig.

binder det refleksive *seg*.¹⁹ For de som aksepterer (43), innebærer konstruksjonen altså en kjede av dependanserelasjoner.

Når den underordna setningen har V2, som i (44), blir situasjonen en annen. Dette viser jeg i (44'). Her har både den underordna og den overordna setningen partisipantoperatører. Partisipantoperatorene i den overordna setningen er koindekserte med partisipantoperatorene i den underordna setningen, og disse dependanserelasjonene krysser så vel relasjonen mellom den øverste Top og subjektet i den overordna setningen som relasjonen mellom Log og refleksiven.

(44') [Top_i Λ_{Aj} Λ_{Pk} de_i forstår [at Log_i Top_l Λ_{Aj} Λ_{Pk} andre_l kan ikke ... seg_i]]

Noter at vi ville få tilsvarende kryssende relasjoner også hvis partisipantoperatorene i den underordna setningen var koindekserte med andre ledd i den overordna setningen. Hvis Log skulle være i en posisjon under partisipantoperatorene, og ikke over, som jeg antar, ville det være relasjonen mellom subjektet og Log som krysset andre relasjoner, i stedet for relasjonen mellom Log og refleksiven. Langdistansebinding inn i V2-setninger fører altså uunngåelig til flere kryssende dependanserelasjoner.

Det er velkjent at slike kryssende relasjoner generelt er lite akseptabelt – se for eksempel diskusjonen i Dalrymple & King (2013). Riktignok nevner de at norsk i noen tilfeller tillater dem, og de illustrerer dette med eksempelet i (52), som er henta fra Maling & Zaenen (1982: 236):

(52) Denne gaven_i her vil du ikke gjette hvem_j jeg fikk t_i fra t_j.

Det skal her noteres at det er mange flere kryssningspunkter i (44) enn i (52) – sju i (44) mot bare ett i (52). Det er rimelig å anta at de mange kryssende dependanserelasjonene gjør (44) vanskelig å prosessere, så vanskelig at for de fleste (men ikke alle) norsktalende overstiger dette det de kan tolerere.

19. Et subjekt i første posisjon i en skandinavisk V2-setning kan ha den samme diskursfunksjonen som topikalisererte konstituenten, eller det kan være diskursnøytralt (se f. eks. Julien 2015a). Her antar jeg at subjektet er topikaliserert, slik at det eksisterer en relasjon mellom Top og subjektet. Et diskursnøytralt initialt subjekt vil derimot ikke ha noen relasjon til Top.

Når objektet i den underordna setningen er topikalisert, kommer det til en dependanserelasjon mellom det topikalisererte objektet og baseposisjonen. Denne kan sees i (51'), der jeg viser strukturen til den underordna setningen i (51) (jeg har utelatt matrisetningen av plasshensyn).

(51') [at Log_i Top₁ Λ_{Aj} Λ_{Pk} denne jobben₁ kan ikke andre gjøre t₁ for seg_i]]

Den ekstra dependanserelasjonen i (51'), sammenligna med (44'), krysser ikke noen andre relasjoner – den er innafor relasjonen mellom Log og refleksiven – men den bidrar likevel til kompleksiteten. Vi dessuten allerede sett at trekk i konstituenten mellom Log og refleksiven kan påvirke langdistansebindinga, som for eksempel definitthet. Det er dermed tenkelig at det topikalisererte objektet har flere trekk som forstyrrer relasjonen mellom Log og refleksiven. Det har et deiktisk trekk i tillegg til det trekket som er involvert i topikaliseringa. Konsekvensen er at majoriteten av de talerne som ellers aksepterer langdistansebinding, avviser dette eksempelet.

4.3 Binding over subjekter i første og andre person

I alle de eksemplene på langdistansebinding som jeg har presentert hittil, har det underordna subjektet vært tredje person. Vi skal nå se hva som skjer når det underordna subjektet er første eller andre person. I tabell 6 viser jeg bedømminga av noen slike eksempler, sammen med bedømminga av tilsvarende eksempler med underordna subjekt i tredje person. Data fra Midt-Norge-undersøkelsen og fra intervjuene er inkludert.

Tabell 6: Bedømming av binding over subjekt i ulike personer

	MIDT-NORGE-UNDERS.			INTERVJUENE		
	ok	?	*	ok	?	*
(53) Hun _i trodde at han var sint på seg _i .	13,8 %	18,1 %	68,1 %	14	3	6
(54) Hun _i trodde at du var sint på seg _i .	9,6 %	17,0 %	73,4 %	4	3	16
(55) Hun _i lurte på om han var sint på seg _i .	11,8 %	20,4 %	67,7 %	15	2	6
(56) Hun _i lurte på om du var sint på seg _i .	3,2 %	18,1 %	78,7 %	5	1	17
(57) Hun lurte på om jeg var sint på seg.	–	–	–	3	0	20

Det er ganske klart at et underordna subjekt i første eller andre person reduserer akseptabiliteten av langdistansebinding betraktelig. Vi kan særlig legge merke til resultatene fra intervjuene, der et flertall av respondentene aksepterte langdistansebinding over et tredje persons personlig pronomen. Faktisk aksepterte de dette i like høy grad som eksempelet i (50), med binding over et indefinitt subjekt. Definitthet i det underordna subjektet påvirker altså ikke akseptabiliteten av langdistansebinding for disse respondentene. Derimot var det få av dem som aksepterte eksempler med *du* eller *jeg* som underordna subjekt. Når Strahan (2011: 157) sier at underordna subjekter i andre person ikke påvirker langdistansebindinga i norsk, så kan altså ikke det stemme.²⁰

Effekten av et underordna subjekt i første eller andre person kan lett forklares i den modellen som jeg har utvikla her. Et slikt subjekt vil nødvendigvis være knytta til en partisipantoperator. Har den underordna setningen ikke V2, vil partisipantoperatoren være å finne i den overordna setningen. Et første persons subjekt vil være bundet av Λ_A , operatoren som representerer taleren, mens et andre persons subjekt vil være bundet av Λ_P , operatoren som representerer mottakeren. Det er den sistnevnte situasjonen jeg illustrerer i (54').

(54') [$\text{Top}_i \Lambda_{Aj} \Lambda_{Pk} \text{hun}_i$ trodde [at $\text{Log}_i \text{du}_k$ var sint på seg_i]]

Vi ser at relasjonen mellom partisipantoperatoren i den overordna setningen og subjektet i den underordna setningen krysser relasjonen mellom Log og refleksiven, og, eventuelt også mellom det overordna subjektet og Top-operatoren (hvis subjektet er tematisert). Sammenligna med konstruksjoner der det underordna subjektet er tredje person, er det klart at (54') er vanskeligere å prosessere og dermed også mindre akseptabelt.

Hvis denne analysen er riktig, betyr det at Sigurðsson (2011) tar feil når han antar at alle definte argumenter er knytta til partisipantoperatører. Om vi i stedet antar at for tredje persons argumenter gjelder dette bare når de er tematiserte og altså knytta til Top, da kan vi forklare hvorfor langdistansebinding over tredje persons subjekter er påviselig mer akseptabelt enn langdistansebinding over subjekter i første eller andre person.

20. Lødrup (2009: 114) gir et eksempel med binding over et subjekt i andre person og markerer det som ugrammatisk. Hans poeng er imidlertid at et animat underordna subjekt blokkerer bindingsrelasjonen (for mange norsktalende), og han kommenterer ikke betydninga av person i denne sammenhengen.

4.4 Flere setningsgrenser mellom antesedent og refleksiv

I de foregående avsnitta har vi sett at dess flere dependanserelasjoner det er mellom antesedenten og refleksiven i langdistansebinding, og dess flere elementer med forstyrrende trekk, dess mindre akseptabel blir bindinga. Vi skal nå se at det samme skjer når det er flere setningsgrenser mellom antesedent og refleksiv.

I (58a) er det ei finitt setningsgrense mellom antesedenten *Kari* og det refleksive possessive pronomenet *sin*. Jeg antar at relasjonen mellom dem også her blir formidla av en logoforisk operator *Log* i venstreperiferien i den underordna setningen. Legg også merke til at den underordna setningen har et ekspletivt *det* som subjekt. Etter det vi har sett i de foregående avsnittene, skulle altså dette være en konstruksjon som mange norsktalende vil akseptere. I (58b) er det lagt til en ekstra *at*-setning, slik at *at*-setningen med refleksiven inngår i en annen *at*-setning, mens antesedenten er i den overordna setningen. Også den mellomliggende setningen har imidlertid et ekspletivt subjekt, slik at vi har så få forstyrrende trekk som mulig mellom det refleksive *sin* og antesedenten *Kari*. Jeg antar imidlertid at begge de underordna setningene har en logoforisk operator i sin venstreperiferi. I det siste eksempelet, (58c), har så den mellomliggende setningen fått et topikalisert adverbial i initial posisjon, og har altså V2.

- (58) a. $Kari_i$ tenkte [at Log_i det handla om naboen sin_i].
 b. $Kari_i$ tenkte [at Log_i det så ut til [at Log_i det handla om naboen sin_i]].
 c. $Kari_i$ tenkte [at Log_i Top_j denne gangen $_j$ så det ut til [at Log_i det handla om naboen sin_i]].

Igjen har jeg bare gjort ei stikkprøve, og altså ingen omfattende undersøkelse av norsktalendes bedømming av konstruksjonene. Nærmere bestemt ba jeg seks norsktalende om å vurdere eksemplene. Jeg hadde vært i kontakt med dem før og visste at de ikke var helt avvisende til langdistansebinding, og som forventet aksepterte alle (58a). To av dem aksepterte også (58b) og (58c), mens to andre avviste (58c) mens aksepterte (58b). De siste to var skeptiske også til (58b) og enda mer skeptiske til (58c).

Denne vesle undersøkelsen tyder altså på at langdistansebinding blir mindre akseptabelt når det kommer flere setningsgrenser mellom antesedenten og refleksiven. Med andre ord, større syntaktisk kompleksitet kan i seg sjøl påvirke akseptabiliteten negativt. Hvis en mellomliggende setning i tillegg har V2, går akseptabiliteten enda mer ned. Jeg viser ikke alle de forstyrrende elementene i

(58c), men det skulle framgå av det som er sagt over at det her blir mange flere kryssende dependanserelasjoner enn i (58b). Dette resultatet, sammen med det vi så i de foregående avsnittene, tyder på at når noen eksempler med langdistansebinding er mindre akseptable enn andre, vel å merke hos talere som ikke helt avviser slik binding, henger dette sammen med hvor vanskelig konstruksjonen er å prosessere. Det er altså ikke nødvendigvis noen klar grense mellom grammatisk og ugrammatisk, men i stedet en skala fra relativt lett å prosessere til relativt vanskelig.

5. Refleksiver i underordna subjekter

I norsk kan refleksive pronomer opptre i subjektet i underordna setninger (se f. eks. Aasen 1864: 292, Aass 1979: 352–354, Faarlund, Lie & Vannebo 1997: 1161). I Midt-Norge-undersøkelsen, og også i de oppfølgende intervjuene, hadde jeg med et eksempel på dette mønsteret. Eksempelet, sammen med de bedømmingene som det fikk, er vist i tabell 7.²¹

Tabell 7: Bedømming av binding inn i underordna subjekt

	MIDT-NORGE-UNDERS.			INTERVJUENE		
	ok	?	*	ok	?	*
(59) Hun _i mente at sin _i egen plan var best.	42,6 %	26,6 %	30,9 %	12	3	8

I den nettbaserte Midt-Norge-undersøkelsen ble dette eksempelet akseptert av færre og avvist av flere enn de eksemplene med binding over indefinitte subjekter som ble vist i tabell 3. I intervjuene fikk det den samme bedømminga som eksempel (50), med binding over et underordna indefinitt subjekt. Disse resultatene tyder på at Moshagen & Trosterud (1990: 48, fn. 2) tar litt feil når de mener at et refleksivt possessivt pronomen i subjektet er mer eller mindre akseptabelt i alle norske dialekter. Bedømmingene hos mine respondenter er likevel noe mer positive enn de som Strahan (2003: 84) rapporterer for et lignende eksempel, som ble akseptert av 22 % av respondentene hennes. Forskjellen mellom Strahans og mitt resultat skyldes trolig at utvalget av respondenter var forskjellig. Mens Midt-Norge var overrepresentert i mitt utvalg, var hennes utvalg jevnt fordelt på alle landsdeler (se Strahan 2003: 57).

21. I intervjuene kom det fram at noen ville foretrekke *sin egen* framfor *sin* i subjektet, mens andre foretrakk *sin*. Det var også talere som opplevde de to som like akseptable.

Lødrup (2009: 113) kommenterer også refleksiver i underordna subjekt, og mener, med referanse til blant andre Chomsky (1981: 211) og Reuland & Everaert (2001: 639) at relasjonen mellom en slik refleksiv og et overordna subjekt kan regnes som lokal binding, ettersom bindingsdomenet for et anaforisk element må inneholde et subjekt som er en tilgjengelig binder for det elementet. Ettersom det underordna subjektet ikke er noen tilgjengelig binder for *sin* i (59), må bindingsdomenet her være hele konstruksjonen, og binderen må være det overordna subjektet.

Dette kan virke rimelig nok, men det kan likevel ikke være noen fullstendig beskrivelse av fenomenet. Hvis binding inn i et underordna subjekt er lokal binding, da er det overraskende at så mange norsktalende avviser det. Lokal binding blir jo generelt akseptert. Vi må nesten trekke den konklusjonen at den finitte setningsgrensa mellom det refleksive pronomenet og binderen gjør bindingsrelasjonen uakseptabel for mange talere i dette tilfellet.²²

I tillegg viser det seg at logoforisitet spiller en rolle her. Mens antesedenten i lokal binding kan være inanimat, som jeg viste i avsnitt 3, skal antesedenten for et refleksivt pronomen i et subjekt helst være animat. Av 28 norsktalende som i en liten oppfølgende undersøkelse aksepterte konstruksjonen i (60a), med en animat antesedent, var det 21, eller 75 %, som avviste (60b), der antesedenten er inanimat.²³ Kommentarene tyda dessuten på at de som aksepterte (60b), gjerne tolka subjektet *hotellet* med animat referanse.

- (60) a. Læreren_i mente at forslaget sitt_i var best.
 b. Hotellet_i tjener på at bassenget sitt_i er oppvarma.

Vi har allerede sett at en bindingsrelasjon som er knytta til logoforisitet, krever at antesedenten er animat. Forskjellen i bedømmingene av (60a) og (60b) indikerer at i likhet med andre typer av ikke-lokal binding er også denne typen av binding knytta til logoforisitet. Relasjonen mellom antesedenten og det refleksive pronomenet blir altså formidla av en logoforisk operator i venstreperiferien i den underordna setningen.

---

22. Det skal likevel noteres at også et ikke-possessivt refleksivt pronomen i et underordna subjekt er akseptabelt for en ikke ubetydelig andel av alle norsktalende. Eksempelet i (i) ble presentert i Facebookgruppa Språkspalta og akseptert av 277 respondenter (53,2 %) og avvist av 159 (30,5 %), mens 85 (16,3 %) var usikre.

(i) Hun_i vil at folk rundt seg_i skal være glade.

23. Disse respondentene ble rekruttert gjennom Facebook og bedt om å bedømme de to eksemplene.

Et spørsmål som melder seg her er hvorfor aksept av binding *inn i* underordna subjekter ikke samvarierer med aksept av binding *over* underordna subjekter. De mest konsekvente respondentene i den nettbaserte Midt-Norge-undersøkelsen var de som ikke fullt ut aksepterte noe eksempel med langdistansebinding, men bedømte alle som «litt rar» eller «helt feil». Disse var imidlertid bare 10 stykker, eller 10,8 % av alle respondentene.²⁴ Blant de øvrige var det to respondenter som aksepterte (59), men avviste alle andre eksempler med binding over finitt setningsgrense. For disse var det trolig avgjørende at det ikke er noen mellomliggende potensiell binder i (59). Det er muligens også relevant att begge disse respondentene var under 50 år. De bedømmingene som er å finne i Nordisk syntaksdatabase (se over), kan nemlig tyde på at refleksiver i subjekter er i ferd med å bli mer akseptabelt i norsk. Det eksempelet med en refleksiv possessor i et underordna subjekt som inngår i databasen, ble bedømt mer positivt av yngre norsktalende enn av eldre (Julien 2015b,c).

På den andre sida var det blant de 29 respondentene som avviste (59) i Midt-Norge-undersøkelsen, flere som aksepterte binding *inn i* en finitt setning over et indefinitt subjekt. For eksempel aksepterte 15 av dem (32), med binding over det inanimate og indefinitt subjektet *noe*.²⁵ Dette er noe overraskende når vi tar i betraktning hvor like de to eksemplene er, syntaktisk sett. Den relevante syntaksen i begge eksemplene er vist i (61).

- (61) a. [Top_i Λ_{Aj} Λ_{Pk} hun_i føler [at Log_i noe mangler i livet sitt_i]]
 b. [Top_i Λ_{Aj} Λ_{Pk} hun_i mente [at Log_i [sin_i egen plan] var best]]

I begge eksemplene er det ei finitt setningsgrense mellom antesedenten og Log. Vi ville forvente at de som aksepterer dette i det ene tilfellet, også skulle akseptere det i det andre tilfellet. Og hvis Log kan binde refleksiven i (61a), burde det samme være tilfellet i (61b). Jeg tror derfor at hos dem som aksepterer (61a), men avviser (61b), er problemet med (61b) strengt tatt ikke grammatisk. Det har i stedet med prosesseringa av konstruksjonen å gjøre. Vi husker at underordna V2 med topikaliserings av ikke-subjekt generelt blir akseptert i norsk. Etter subjunksjonen *at* kan det altså gjerne følge et objekt, som i (62):

(62) De sa at sin egen plan skulle de legge fram seinere.

24. Den låge andelen er sannsynligvis en konsekvens av at Midt-Norge var overrepresentert i utvalget mitt.

25. Dette eksempelet var altså med i begge de nettbaserte undersøkelsene.

Samtidig opptrer refleksiver klart oftere i objekter enn i subjekter. Det er dermed mulig at sekvensen *at sin egen* i (61b) vekker ei forventning om at leddet skal være et objekt. Når denne forventninga ikke blir oppfylt, oppleves konstruksjonen som lite velforma.

6. Avslutning

I denne artikkelen har jeg argumentert for at all ikke-lokal binding i norsk er logoforisk, noe som vil si at antesedenten er enten kilden til et referert utsagn, en opplever knytta til et psykologisk predikat, eller et perspektivsentrum. At en relasjon er logoforisk, kan påvises ved hjelp av ekspressive uttrykk, for eksempel ‘kjære’, eller ved å sette inn en inanimat antesedent. Ekspressive uttrykk fungerer bare i logoforiske kontekster, mens inanimate antesedenter krever ikke-logoforiske kontekster.

Jeg har videre gjort den vanlige antakelsen at når konteksten for ikke-lokal binding er logoforisk, blir det refleksive pronomenet bundet av en logoforisk operator Log i den samme setningen, slik at denne operatoren formidler relasjonen mellom det refleksive pronomenet og antesedenten. Jeg har også fulgt Sigurdsson (2004, 2011), som argumenterer for at den virkelige eller implisitte taleren og den virkelige eller implisitte mottakeren er representert ved operatører i setningens venstreperiferi. Jeg har kalt disse *partisipantoperatører*, men til forskjell fra Sigurdsson, som antar at alle finitte setninger har partisipantoperatører, argumenterer jeg for at de bare fins i setninger med rot-egenskaper. I norsk er det hovedsetninger og underordna V2-setninger som har slike egenskaper.

Det viser seg at mye av den variasjonen en kan observere i norsk når det gjelder akseptabiliteten av langdistansebinding, kan forklares med henvisning til de nevnte operatorene. Det vil si, en kan forklare visse mønstre hos de talerne som aksepterer langdistansebinding i visse tilfeller, men ikke i alle. For det første kan Lødrups (2009) observasjon, at et animat og/eller definnitt subjekt i den underordna setningen blokkerer langdistansebinding, in min analyse bli sett som konsekvensen av en konkurranse mellom Log og det underordna subjektet om å være den foretrukne binderen. For det andre kan den antakelsen at underordna V2-setninger inneholder partisipantoperatører, mens underordna ikke-V2-setninger mangler dem, forklare at langdistansebinding inn i underordna V2-setninger er mye mindre akseptabelt enn langdistansebinding inn i underordna ikke-V2-setninger. Tilstedeværelsen av partisipantoperatører i V2-

setninger fører uunngåelig til flere kryssende dependanserelasjoner når konstruksjonen også har langdistansebinding, og dette trekker akseptabiliteten ned.

Et subjekt i første eller andre person i den underordna setningen har en lignende effekt som underordna V2. Det skyldes at disse subjektene må være knytta til partisipantoperatorer – et subjekt i første person representerer en virkelig eller implisitt taler, mens et subjekt i andre person representerer en virkelig eller implisitt mottaker. Dermed vil vi også i slike tilfeller få kryssende dependanserelasjoner, og konstruksjonene er derfor lite akseptable.

Mine data tyder også på at langdistansebinding blir mindre akseptabelt når det er flere setningsgrenser mellom antesedenten og det refleksive pronomenet, også uten at det tilkommer flere referensielle subjekter eller flere partisipantoperatorer. Den økte syntaktiske kompleksiteten aleine trekker akseptabiliteten ned, noe som tyder på at akseptabiliteten av langdistansebinding, hos dem som ikke konsekvent avviser slik binding, har med prosessering å gjøre og ikke med absolutt grammatikalitet.

Vi har dessuten sett at binding *inn i* underordna subjekter ikke nødvendigvis blir bedømt på samme måte som binding *over* underordna subjekter. Det er noe overraskende, ettersom binding inn i et underordna subjekt jo er en mer lokal relasjon enn binding over et slikt subjekt. Mitt forslag til forklaring er at forekomsten av et refleksivt pronomen i det første leddet i den underordna setningen hos en del talere vekker en forventning om at dette leddet skal være et objekt. Når det så viser seg at det er subjektet, blir setningen opplevd som lite velforma.

Etter denne gjennomgangen skulle det være klart at det er mange faktorer som påvirker akseptabiliteten av langdistansebinding i norsk, og at det er mye variasjon blant norsktalende. Noen norsktalende aksepterer ikke binding over finite setningsgrenser i det hele tatt, og det fins også talere som avviser binding over infinite setningsgrenser, men for mange norsktalende er akseptabiliteten avhengig av egenskapene hos det underordna subjektet og av den syntaktiske strukturen i den underordna setningen, i tillegg til kravet om at konteksten må være logoforisk.

En siste bemerkning: Min analyse sier i en viss forstand at all binding i norsk er lokal, ettersom ethvert refleksivt pronomen har en binder i den samme setningen – enten en Log-operator eller noe annet. Det er likevel praktisk å beholde termen langdistansebinding som betegnelse på de bindingsrelasjonene som blir formidla av en logoforisk operator, særlig ettersom det viser seg at spesielle vilkår gjelder for disse relasjonene.

Referanser

- Aasen, Ivar. 1864. *Norsk Grammatik*. Christiania.
- Aass, Kristin Hauge. 1979. *Refleksivitet i moderne norsk: Bruken av seg og sin*. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Oslo.
- Asudeh, Ash. 2000. Argument structure and animacy restrictions on anaphora. I Chang, Steve S., Lily Liaw & Josef Ruppenhofer (red.): *Berkeley Linguistics Society (BLS) 25*, 2–13. Berkeley, CA: Berkeley Linguistics Society.
- Bentzen, Kristine. 2014. Embedded Verb Second (V2). *Nordic Atlas of Language Structures (NALS) Journal* 1: 211–224.
- Busterud, Guro. 2014. Anaforiske bindingskonstruksjoner i norsk som andrespråk. Doktoravhandling, NTNU.
- Charnavel, Isabelle & Dominique Sportiche. 2016. Anaphor binding: What French inanimate anaphors show. *Linguistic Inquiry* 47, 35–87.
- Chomsky, Noam. 1981. *Lectures on Government and Binding*. Dordrecht: Foris.
- Clements, George N. 1975. The logophoric pronoun in Ewe: Its role in discourse. *Journal of West African Languages* 10, 141–177.
- Dalrymple, Mary & Tracy Holloway King. 2013. Nested and crossed dependencies and the existence of traces. I King, Tracy Holloway & Valeria de Paiva (red.): *From Quirky Case to Representing Space: Papers in honor of Annie Zaenen*, 139–151. Stanford: CSLI Publications.
- Engdahl, Elisabet. 1997. Relative clause extractions in context. *Working Papers in Scandinavian Syntax* 60, 51–79.
- Faarlund, Jan Terje. 2015. The Norwegian infinitive marker. *Working Papers in Scandinavian Syntax* 95, 1–10.
- Faarlund, Jan Terje, Svein Lie & Kjell Ivar Vannebo. 1997. *Norsk referansegrammatikk*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Guevara, Emiliano Raul. 2010. NoWaC: a large web-based corpus for Norwegian. *Proceedings of the NAACL HLT 2010 Sixth Web as Corpus Workshop*, 1–7.
- <http://www.hf.uio.no/iln/om/organisasjon/tekstlab/prosjekter/nowac/index.html>
- Hagège, Claude. 1974. Les pronoms logophoriques, *Bulletin de la Societe de Linguistique de Paris* 69, 287–310.
- Hellan, Lars. 1988. *Anaphora in Norwegian and the Theory of Grammar*. Dordrecht: Foris.
- Hestvik, Arild. 1990. *LF movement of pronouns and the computation of binding domains*. Doktoravhandling, Brandeis University.
- Johnson, Kyle & Sten Vikner. 1994. The position of the verb in Scandinavian infinitives. *Working Papers in Scandinavian Syntax* 53, 61–84.

- Julien, Marit. 2015a. The force of V2 revisited. *Journal of Comparative Germanic Linguistics* 18, 139–181.
- Julien, Marit. 2015b. Microvariation in Norwegian long distance binding. *Working Papers in Scandinavian Syntax* 94, 1–35.
- Julien, Marit. 2015c. Variasjon i norsk langdistansebinding. *Maal og Minne* 2015-2, 1–42.
- Koopman, Hilda & Dominique Sportiche. 1989. Pronouns, logical variables and logophoricity in Abe. *Linguistic Inquiry* 20, 555–589.
- Kuno, Susumu. 1986. Anaphora in Japanese. I Kuroda, Sige-Yuki (red.): *Papers from the First SDF Workshop in Japanese Syntax*, 11–70. La Jolla: Department of Linguistics, University of California at San Diego.
- Kuno, Susumu & Etsuko Kaburaki. 1977. Empathy and Syntax. *Linguistic Inquiry* 8, 627–672.
- Lindahl, Filippa. 2017. *Extraction from relative clauses in Swedish*. Doktoravhandling, Göteborgs universitet.
- Lindstad, Arne Martinus, Anders Nøklestad, Janne Bondi Johannessen & Øystein Alexander Vangnes. 2009. The Nordic Dialect Database: Mapping microsyntactic variation in the Scandinavian languages. In Kristiina Jokinen & Eckhard Bick (eds.), *NEALT Proceedings Series, Volume 4*. Northern European Association for Language Technology. <http://dspace.utlib.ee/dspace/handle/10062/9206>
- Lødrup, Helge. 2007. A new account of simple and complex reflexives in Norwegian. *Journal of Comparative Germanic Linguistics* 10, 183–201.
- Lødrup, Helge. 2009. Animacy and long distance binding in Norwegian. *Nordic Journal of Linguistics* 32, 111–136.
- Maling, Joan. 1984. Non-clause-bounded reflexives in Modern Icelandic. *Linguistics and Philosophy* 7, 211–241.
- Maling, Joan & Zaenen, Annie. 1982. A phrase structure account of Scandinavian extraction phenomena. I Jacobson, Pauline & Geoffrey K. Pullum (red.): *The nature of syntactic representation*, 229–282. Dordrecht: Reidel.
- Moshagen, Sjur Nørstebø & Trond Trosterud. 1990. Non-clause-bounded reflexives in Mainland Scandinavian. *Working Papers in Scandinavian Syntax* 46, 47–52.
- Pan, Haihua. 1998. Closeness, prominence, and binding theory. *Natural Language & Linguistic Theory* 16(4), 771–815
- Pica, Pierre. 1987. On the nature of the reflexivization cycle. *Proceedings of the North East Linguistic Society* 17, 483–500.

- Pollard, Carl & Ivan A. Sag. 1992. Anaphors in English and the scope of binding theory. *Linguistic Inquiry* 23, 261–303.
- Pollard, Carl & Ivan A. Sag. 1994. *Head-driven Phrase Structure Grammar*. Chicago: University of Chicago Press.
- Reuland, Eric & Martin Everaert. 2001. Deconstructing binding. I Baltin, Mark & Chris Collins (red.): *The Handbook of Contemporary Syntactic Theory*, 634–669. Oxford: Blackwell.
- Reuland, Eric & Jan Koster. 1991. Long-distance anaphora: An overview. I Koster, Jan & Eric Reuland (red.): *Long-distance Anaphora*, 1–25. Cambridge: Cambridge University Press.
- Reuland, Eric & Sigríður Sigurjónsdóttir. 1997. Long Distance ‘Binding’ In Icelandic: Syntax or Discourse? I Bennis, Hans, Pierre Pica & Johan Rooryck (red.): *Atomism in binding*, 323–340. Dordrecht: Foris.
- Rögvaldsson, Eiríkur. 2007. Reflexives in Older Icelandic. Manuskript, Háskóli Íslands.
- Safir, Ken. 1997. Symmetry and unity in the theory of anaphora. I Bennis, Hans, Pierre Pica & Johan Rooryck (red.): *Koop*, 341–380. Dordrecht: Foris.
- Sells, Peter. 1987. Aspects of logophoricity. *Linguistic Inquiry* 18, 445–79.
- Sigurðsson, Halldór A. 1990. Long distance reflexives and moods in Icelandic. I Maling, Joan & Annie Zaenen (red.): *Modern Icelandic Syntax*, 309–346. New York: Academic Press.
- Sigurðsson, Halldór Á. 2004. The syntax of person, tense, and speech features. *Italian Journal of Linguistics* 16, 219–251.
- Sigurðsson, Halldór Á. 2011. Conditions on argument drop. *Linguistic Inquiry* 42, 267–304.
- Speas, Margaret. 2004. Evidentiality, Logophoricity and the Syntactic Representation of Pragmatic Features. *Lingua* 114: 3, 255–276.
- Stausland Johnsen, Sverre. 2009. Non-local binding in tenseless clauses. *Proceedings of Chicago Linguistic Society* 45:2, 103–116.
- Strahan, Tania E. 2003. *Long-distance Reflexives in Norwegian: A Quantitative Study*. München: Lincom Europa.
- Strahan, Tania E. 2011. A typology of non-local reflexives in the Scandinavian languages. *Nordic Journal of Linguistics* 34, 157–178.
- Sundaresan, Sandhya. 2012. Context and (co)reference in the syntax and its interfaces. Doktoravhandling, Universität Stuttgart/UiT Norges arktiske universitet.
- Varlokosta, Spyridoula & Norbert Hornstein. 1993. A Bound Pronoun in Modern Greek. *Natural Language and Linguistic Theory* 11, 175–195.

Xue, Ping, Carl Pollard & Ivan A. Sag. 1994. A new perspective on Chinese ziji. I Aranovich, Raul, William Byrne, Susanne Preuss & Martha Senturia (red.): *The West Coast Conference on Formal Linguistics (WCCFL) 13*, 432–447, Stanford, CA: CSLI Publications.

Summary

Long distance binding of reflexives has for a long time been known to exist in Norwegian. The phenomenon has been connected to logophoricity, but it has also been claimed to be possible in certain non-logophoric contexts. In this paper I argue that long distance binding is always logophoric in Norwegian, and this also holds for medium distance binding. Only local binding does not require a logophoric context.

I am assuming that in logophoric contexts, the relation between a reflexive pronoun and its antecedent is mediated by a logophoric operator, and that clauses with root properties contain operators representing the actual or implicit speaker and the actual or implicit hearer. These operators give rise to dependencies which in some cases cross the binding relations, leading to reduced acceptability. Much of the variation in acceptability that can be observed in Norwegian long distance binding can be explained with reference to these crossing dependencies, in conjunction with the properties of the local subject.

Marit Julien
Professor i nordiske språk
Språk- och litteraturcentrum
Lunds universitet
Box 201
S-221 00 Lund
Marit.Julien@nordlund.lu.se